
in Duitsland en Zwitserland in zwang kwam, wisselde nadien regelmatig van kleur. De diverse *Evangelische Magazijnen* die in het laatste kwart van de achttiende eeuw op vaderlandse bodem verschenen, hadden bijvoorbeeld een ander karakter dan de dadelijk besproken *Evangelische Kerkbode* of ook het *Evangelisch Commentaar* (I, no. 163) uit het laatste kwart van de twintigste eeuw. Met ‘evangelisch’ als vertaling van ‘evangelical’ in de huidige tijd zijn we weer terug bij af: de *Evangelische Magazijnen*.³

Veranderingen in BNPP IV-VI

De meest in het oog springende verandering in *BNPP* IV-VI is, dat deze delen niet meer zijn uitgegeven als fraai gebonden boek met leeslint, maar in een eenvoudige POD-editie met slappe kaft.⁴ Dientengevolge kon de aanschafprijs vergeleken met die van de voorgaande drie gehalveerd worden. De tweede verandering betreft de bladspiegel: het nummer van het betreffende periodiek en de rubriekaanduidingen zijn thans in een vettere letter gezet; typografisch gezien is deze opmaak minder evenwichtig, maar hij bevordert wel het snel doornemen van de geboden gegevens.

De derde, inhoudelijk tevens belangrijkste, verandering betreft het feit dat in *BNPP* IV-VI de cumulatieve systematische, c.q. chronologische, overzichten en de dito inhoudsopgaven zijn weggelaten. Hoewel daarmee een handig instrument is vervallen, is deze maatregel begrijpelijk; cumulatief geboden data zullen immers in een seriewerk steeds meer ruimte innemen. De redactie heeft gekozen voor een snelle publicatie van de huidige drie delen, met de toezegging ‘Een register op de eerste zes delen zal afzonderlijk worden gepubliceerd’. De laatstgenoemde zin, die zowel de Inleiding van *BNPP* IV als die van *BNPP* V besluit, is wat cryptisch; naast een registerdeel (VII) wordt hier immers *impliciet* een nieuwe reeks (van zes delen?) in het vooruitzicht gesteld. Het zal zeker niet moeilijk zijn nog een paar delen te vullen. Zo mis ik tot op heden een beschrijving van het toch belangrijke Utrechtse tijdschrift *Jaarboeken voor wetenschappelijke theologie* (1845-1856) en de opvolgende *Nieuwe jaarboeken* (1858-1863). In de Inleiding op *BNPP* VI is de laatste zin nog wat uitgebreid: ‘Een register op de eerste zes delen zal afzonderlijk worden gepubliceerd en is nu reeds raadpleegbaar via de website: www.hdc.vu.nl [curs. JV]’. Wie echter de genoemde site bezoekt, treft daar slechts een alfabetische lijst van reeds beschreven titels. Men zou deze lijst, waarop kan worden doorgelikt, kunnen beschouwen als een voorloper van de digitale versie van *BNPP* (verder als: *BNPPD*). Voorloper – meer niet. Immers de lijst kan straks *wel* de cumulatieve inhoudsopgave van alle reeds verschenen en toekomstige delen vervangen, maar *niet* de handige systematische en chronologische registers van *BNPP* I-III.

³ Vgl. J. van den Akker, *Terug naar de bron. Het begrip ‘evangelisch’ tussen 1700 en 1853*. Doctoraalscriptie Faculteit der Godgeleerdheid VU, Amsterdam 1997.

⁴ POD: Printing on Demand.